

Kehittämishanke Waltti-silmä, uuden ajan matkustajalaskenta

SEUJOUKJ 25.11.2021 § 35
2690/00.01.05.00/2021

Olemme olleet mukana Oulun kaupungin johdolla Traficomin valtionapuhakemuksessa Waltti-Silmä matkustajalaskenta. Muut osallistajat ovat Hämeenlinnan kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Kuopion kaupunki ja Lahden kaupunki. TVV lippu- ja maksujärjestelmä Oy (LMJ, Waltti) toimii kaupunkien alihankkijana ja teknisestä toteutuksesta vastaavana tahona. Hankkeen teemana on kaluston täyttöasteen seurannan menetelmien ja järjestelmien kehittäminen.

Nykyisessä vyöhykepohjaisessa lippu- ja maksujärjestelmässä rekisteröidään asiakkaan nousupysäkki ja matkustettavat vyöhykkeet. Todellista tietoa matkustajien poistumispaikoista ei saada. Tieto olisi tarpeen liikenteen suunnittelun ja kaluston käytön kannalta.

Hankkeessa on tarkoituksena suunnitella, pilotoida ja ottaa käyttöön ratkaisuja linja-autosta sisään tulevien ja poistuvien matkustajien matkustajamäärien mittaamiseksi eri tekniikoilla. Niitä voisivat olla mm. ovikamerat ja hahmontunnistukseen perustuvat järjestelmät tai erilaiset bussien ovien läheisyyteen asennettavat anturit. Tällä mittaustiedolla voitaisiin parantaa saavutettavuutta ja esteettömyyttä reaaliaikaisen tilannekuvan perusteella.

Tämä tieto auttaisi optimoimaan kuljetuskapasiteettia reaaliaikaisen tiedon perusteella, mikä vähentäisi joukkoliikenteen kustannuksia ja parantaisi sen sujuvuutta ja käytettävyyttä sekä auttaisi vähentämään liikennepäästöjä. Lisäksi tätä tietoa voisi hyödyntää merkittävästi joukkoliikenteen suunnittelussa. Kyseessä on käytännössä bussien täyttöasteen reaaliaikainen mittaustieto, josta hyötyvät mm. matkustajat, liikennöitsijät ja joukkoliikenteen suunnittelijat.

Matkustajamäärien mittaustiedon käsittelyyn liittyy myös taustajärjestelmän kehitystyö, joka on osa tätä hankekokonaisuutta. Hankehakemuksessa olevien kaupunkien käytössä on matkustajainformaatiojärjestelmä, jonka avulla saadaan osa tarvittavasta tiedosta. Taustajärjestelmän kehitystyö ja siihen liittyvien ohjelmistomodulien hankinnat tehdään TVV lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n kautta.

Automaattisen matkustajalaskentajärjestelmän tuottama reaaliaikainen tieto ajoneuvon täyttöasteesta tuodaan osaksi matkustajille ja luotettaville kolmansille osapuolille tarjottavaa informaatiota. Rajapintaan tuotava tieto tulee olemaan GTFS-RT ja/tai SIRI –standardien mukaista.

Hakemuksessa hankkeen suunnittelun kustannukseksi on arvioitu 30 000 euroa, matkustajalaskennan pilotin kustannuksiksi 170 000 euroa ja matkustajalaskennan tuotannon kustannuksiksi 600 000 euroa, kokonaiskustannus 800 000 euroa koko hankkeen osalta. Valtionapua on haettu 50 % eli 400 000 euroa. Valtionavustusta on saatu Traficomilta 100 000 euroa suunnittelu- ja pilotointivaihetta varten. Mikäli pilotointivaiheessa saatujen kokemusten jälkeen siirrytään tuotantovaiheeseen, voi siihen hakea valtionavustusta vuonna 2022.

Hankehakemuksen mukaan Joensuun seudun joukkoliikenteen osuus suunnittelun kustannuksista on 4 400 euroa ja pilotin osalta 20 600 euroa eli yhteensä 25 000 euroa. Kustannuksiin on saatu valtionavustusta 50 % eli Joensuun seudun joukkoliikenteen vuoden 2021 hankekustannusarvio on 12 500 euroa. Hankkeen mahdollisesta jatkosta toteutusvaiheeseen tehdään erillinen päätös vuonna 2022.

Hankkeen esittelytilaisuuteen 3.11.2021 ja työpajaan 10.11.2021 on osallistuttu.

Valmistelija: joukkoliikennesuunnittelija Timo Lappi

Logistiikkapäällikön päätösehdotus:

Seudullinen joukkoliikennejaosto päättää, että osallistutaan Waltti-silmä - kehittämishankkeen suunnittelu- ja pilotointivaiheeseen edellä esitetyn kustannus- jaon perusteella. Osallistumisesta jatkovaiheen toteutukseen päätetään erikseen.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.